

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มา และความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเมื่อพิจารณาสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย ถือได้ว่า มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการลงทุนในการก่อสร้างภาคเอกชน โดยมีมูลค่าลดลงในปี 2540 ถึงร้อยละ 47.4 โดยมีรายงานว่าธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของไทยปิดกิจการไปมากกว่า 6,000 ราย และเมื่อทำการพิจารณาถึงความสำคัญของการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้แก่ประเทศประกอบไปด้วย ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคการบริการ พบว่าอุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมในภาคการผลิตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุที่ทำให้ อุตสาหกรรมก่อสร้างนั้น เป็นอุตสาหกรรมในภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศ เพราะอุตสาหกรรมก่อสร้างนั้นทำให้เกิดการกระจายของเม็ดเงินสูง โดยเฉพาะด้านเงินทุนในการก่อสร้าง ก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งในอุตสาหกรรมก่อสร้างเอง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง อาทิเช่น อุตสาหกรรมเหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ กระเบื้อง เป็นต้น ดังนั้น การขยายตัวในภาคการก่อสร้างจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดในภาคการก่อสร้างในปัจจุบัน มีสัดส่วนต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยประมาณ ร้อยละ 10 (ศูนย์วิจัย กสิกรไทย: 2546) จากในปี 2545 ธุรกิจก่อสร้างมีแนวโน้มฟื้นตัว โดยเฉพาะการก่อสร้างในภาคเอกชน ประเภทที่อยู่อาศัย โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารพาณิชย์ ส่วนการก่อสร้างภาครัฐ ยังคงดำเนินต่อไป สำหรับในช่วงไตรมาสแรกของปี 2546 แต่มีการขยายตัวเพียงเล็กน้อย การที่การก่อสร้างภาครัฐเริ่มชะลอตัว เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายภาครัฐมีแนวโน้มลดลง โดยงบประมาณรายจ่ายภาครัฐในปี 2546 ลดลงจากปี 2545 ร้อยละ 2.2 (ธนาคารกรุงไทย: 2546) เมื่อพิจารณาปริมาณการก่อสร้างโดยใช้ พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลทั่วประเทศ พบว่ามีจำนวน 4,927 พันตารางเมตร เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2545 ร้อยละ 35.46 จำแนกเป็นที่อยู่อาศัยสูงสุด จำนวน 3,826 พันตารางเมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.88 พาณิชยกรรม 542 พันตารางเมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.04 และอุตสาหกรรม 559 พันตารางเมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.34 ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตก่อสร้าง ในเขตเทศบาลทั่วประเทศปี 2540-2545

(หน่วย: พินตารางเมตร)

ประเภทของพื้นที่ก่อสร้าง	2540	2541	2542	2543	2544	2545
1. ที่อยู่อาศัย	11,541	4,569	3,805	4,885	6,389	10,215
	-	(-152.59)	(-20.08)	(22.11)	(23.54)	(59.88)
2. พาณิชยกรรม	8,103	1,903	2,058	1,800	1,713	2,255
	-	(-325.80)	(7.53)	(-14.33)	(-5.08)	(24.04)
3. อุตสาหกรรมและอื่นๆ	1,647	971	769	835	862	1,421
	-	(-69.62)	(-26.27)	(7.90)	(3.13)	(39.34)
รวม	21,318	7,443	6,632	7,600	8,964	13,891

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2546)

ตัวเลขในวงเล็บ แสดงการคำนวณเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อนเป็นจำนวนร้อยละ

การเจริญเติบโตของธุรกิจก่อสร้างในประเทศไทยนั้น ประกอบด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจหลายปัจจัย ทั้งอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้รับเหมา และรวมถึงนโยบายภาครัฐว่ามีผลในการกระตุ้นธุรกิจก่อสร้างมากน้อยเพียงไร ตัวอย่างมาตรการ การกำหนดราคาสินค้าที่เป็นวัตถุดิบในการก่อสร้างเช่น ราคาปูนซีเมนต์ ราคาเหล็กเส้น และนโยบายการสนับสนุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ดำเนินธุรกิจก่อสร้าง ซึ่งให้ความคิดเห็นโดย แก้วตา ล้อกิตติกุล (วารสารข่าวช่าง ฉบับที่ 309 เดือนมกราคม ,2541.) ในหัวข้อ Contractor Comer ว่า ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาวงการรับเหมาก่อสร้าง โดยเฉพาะผู้รับเหมาก่อสร้างระดับกลางและเล็กจากส่วนภูมิภาค คือกลุ่มที่ได้รับความเดือดร้อนอย่างมากจากผลพวงของปัญหาเศรษฐกิจและมาตรการแก้ไข แม้ว่านโยบายในการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ผ่านมาจะเป็นเรื่องที่ถูกต้อง แต่ในขณะเดียวกัน ภาครัฐน่าจะมีมาตรการรองรับความเดือดร้อนของผู้ประกอบการในส่วนต่างๆ ได้รวดเร็วกว่านี้ เพราะการหยุดทำธุรกรรมทั้งหมดของสถาบันการเงินที่ยังคงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ได้สร้างความเดือดร้อน และก่อให้เกิดปัญหามากมายต่อการดำเนินงานของผู้รับเหมา โดยเฉพาะการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากไม่สามารถเบิกจ่ายเงินล่วงหน้าเพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้างได้ เพราะวงเงิน

ในหนังสือคำประกันที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินของผู้รับเหมาเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศที่ชะลอตัวลง ประกอบกับมาตรการแก้ไขทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา ตลอดจนมาตรการเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของผู้รับเหมาแทบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นปัญหาอีกมากมายที่บั่นทอนสภาพคล่องของผู้รับเหมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาระบบเครดิตที่สูญเสียไปตามสถานการณ์ของตลาด เพราะผู้ประกอบการทั่วไปขาดความเชื่อมั่นในสถานภาพทางการเงิน การค้าประกันผลงาน 2 ปี ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของผู้รับเหมา ทั้งนี้ แม้ว่ารัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือในบางกรณีแก่ผู้รับเหมาเพื่อให้การดำเนินงานดำเนินต่อไปได้ แต่รัฐบาลยังมีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการดำเนินงานบางอย่างให้เกิดความโปร่งใสและชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินงานที่มีลักษณะผูกขาดและเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มทุนบางกลุ่ม สถาบันการเงินก็สมควรเข้ามามีบทบาทในการกอบกู้ระบบธุรกิจให้มากขึ้น โดยเฉพาะการปล่อยสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูสภาพคล่องของผู้รับเหมา และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ส่วนผู้ประกอบการในธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ต้องพยายามปรับเปลี่ยน และพัฒนาการบริการงานของตนด้วยเช่นกัน โดยอาศัยความร่วมมือกัน และหันมาเน้นในเรื่องของการจัดการ ทั้งด้านทรัพยากรบุคคล เครื่องจักรกลต่างๆ รวมถึงการลงทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานจากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อธุรกิจก่อสร้าง ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจาก จังหวัดเชียงใหม่เป็น ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ และเป็นจุดเริ่มต้นในโครงการนำร่องทางเศรษฐกิจภาคเหนือหลายๆ โครงการ เช่น โครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ โครงการก่อสร้างศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาและกระจายสินค้า SMEs ภาคเหนือ และจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น และงบประมาณส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่

1.2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.2 ตารางแสดงจำนวนเงินอุดหนุนและงบประมาณส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่

(พันบาท)

เงินอุดหนุน และงบประมาณในจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนเงินในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	ร้อยละ
เงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น	117,318.00	44.24
งบประมาณส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ	147,839.20	55.76
รวมทั้งสิ้น	265,157.20	100

ที่มา: สำนักงบประมาณ (2546: ออนไลน์)

ซึ่งเห็นได้ว่า จำนวนเงินอุดหนุนทั่วไปที่ให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น และงบประมาณส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีจำนวนทั้งสิ้น 265,157 ล้านบาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามูลค่าการก่อสร้างที่เกิดขึ้นในจังหวัดมีมูลค่าที่สูง จึงทำให้เกิดแนวความคิดที่จะทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ จึงเลือกทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจก่อสร้างของผู้รับเหมาก่อสร้างในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการรับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

เพื่อผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้รับเหมาก่อสร้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และสามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและกำหนดนโยบายทางธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคตเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับงานของธุรกิจผู้รับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาในการรับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ของจำนวนผู้รับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 69 ราย ซึ่งการศึกษานี้ ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 ถึง 1 มีนาคม 2547

1.5 นิยามศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันในความหมายของคำบางคำที่ผู้เขียนต้องการให้มีขอบเขตเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระนี้เท่านั้น และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์เฉพาะทางการก่อสร้าง ผู้เขียนจึงได้รวบรวมคำเฉพาะและคำศัพท์บางคำไว้ดังต่อไปนี้

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง หมายถึงการประกอบกิจการในทางการก่อสร้าง เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างใหม่ การต่อเติม การตัดแปลงและซ่อมแซม การรื้อทำลายสิ่งก่อสร้าง

คนงานก่อสร้าง หมายถึงลูกจ้างทั้งที่มีฝีมือและไม่มีฝีมือ ที่ทำงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับการก่อสร้าง เช่น ช่างก่ออิฐ ฉาบปูน ปูพื้น มุงหลังคา ทาสี และผู้ใช้แรงงาน เช่น ขนหิน ขนดิน ขนทราย ขนปูน และเกลี่ยปรับระดับดิน เป็นต้น

ค่าจ้างแรงงาน หมายถึงค่าจ้างที่จ่ายให้กับการทำงานของแรงงาน โดยถือเกณฑ์จำนวนชั่วโมงการทำงาน จำนวนวันทำงาน รายสัปดาห์ รายเดือน รวมถึงค่าล่วงเวลา เบี้ยขยัน เป็นต้น

ผลงานก่อสร้าง หมายถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาในธุรกิจก่อสร้าง ที่สามารถดำเนินงานดังกล่าวจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และผู้ว่าจ้างได้ออกหนังสือรับรองผลงานให้เพื่อประกอบในวิชาชีพต่อไป

อายุการทำงาน หมายถึงระยะเวลาของผู้ประกอบการที่ดำเนินการหรือปฏิบัติงานใน
ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างมาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาานเพียงใด

การอ้างงาน หมายถึงการเปลี่ยนท่าทีของผู้ยื่นเสนอราคาค่าก่อสร้าง จากการแข่งขันกันมา
เป็นการร่วมมือซึ่งกันและกันในการเสนอราคา เพื่อให้ได้งานตามราคาที่ต้องการ โดยไม่ต้องแข่งขัน
กัน

รูปแบบรายการก่อสร้าง หมายถึงเอกสารที่อธิบายความคิดของผู้ออกแบบต่อบุคคลต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง เพื่อกำหนด ชนิด ขนาด มาตรฐานการทำงาน และรายละเอียดของงาน
ที่จะก่อสร้าง

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a traditional Thai lamp (Lampang) on its back. The lamp has a flame and radiating lines. The elephant is surrounded by a circular border containing the Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' at the bottom. There are decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved